WASHINGTON D C

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 173. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 27-го ЛИПНЯ 1951. No. 173. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 27, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПРОВІДНИКИ РЕКЕТІРСТВА ПОСТАВЛЕНІ ПІД СУД

УНІВЕРСИТЕТ ТОЛІДО ЗАМІШАНИЙ У СКАНДАЛ КОШИКОВОЇ ГРИ

Ню Йорк, 25 липня.—Френк Костелло, Джов Адоніс і Френк Еріксон, головні типи американської незаконної гри і видурювання грошей, званих популярно „рекетірством", поставлені в стан обвинувачення федеральною великою судейською лавою за непослух сенатові Злучених Держав. Вони відмовилися дати відповідь на різні запити, ставлені їм сенатською комісією для прослідження організованого злочину в березні в Ню Йорку. Всі три стануть перед судом ще цієї осени. Слідча федеральна лава закидає їм „свавільне покликування на конституційні закони проти самообвинувачення" з наміром не допустити до виміру справедливости і зробити сенатську комісію безсильною. Костелло має вже 60 років Адоніс — 49, Еріксон — 54. Кожному з них загрожує однорічна тюрма і $1,000 грошевої кари.

Окружний прокуратор Ню Йорку, Френк С. Гоґан С. Гоґан, який тепер прослідкує підкупство між провідниками гри в кошиковий м'яч у студентських організаціях, заявив, що ще одна школа на Середньому Заході, а саме університет Толідо, вмішана в цей скандал. Гоґан твердить, що в Америці існує синдикат фальшивих закладників за вигру в спортових змаганнях, який поширює свою діяльність серед студентських спортових організацій. Прокуратор виявив, що в одному випадку синдикат схопив провідного грача і перетримав його в схову доти, доки тривала гра, яка випала на шкоду тієї сторони, по якій мав виступати талановитий грач. У Толідо три провідники гри в кошиковий м'яч дали себе підкупити, щоб дати нагоду виграти заклад членам синдикату.

ТЛІННІ ОСТАНКИ ШЕРМАНА У ВАШИҐНТОНІ

Вашинґтон. — У середу в год. 3. пополудні прилетів з Неаполю, з Італії, літак американської фльоти з тлінними останками адмірала Форреста П. Шермена, на які ждали на летунськім майдані представники влади. На чолі численної публіки стояв ген. Омар Н. Бредлі з іншими членами об'єднаного генерального штабу. Після ждання належних почестей при домовині небіжчика, її перевезли до єпископальної катедри, де тіло небіжчика пролежить до п'ятниці. Похорон відбудеться в год. 1 пополудні на красвім цвинтарі Арлінґтон. Секретар оборони Дж. Маршал сказав репортерам, що перед своєю смертю адм. Шерман прислав до департаменту стейту звіт про морські проблеми країн з Північно-Атлантійського Пакту і можливості вжитку еспанських морських баз американською фльотою. Дальші звідомлення про передсмертну діяльність Шермана має прислати амбасадор Стантон Ґріффіс із Мадриду.

БОМБАРДУВАЛЬНИКИ ДЛЯ РОСІЙСЬКИХ АТОМОВИХ БОМБ

Пало Алто, у Каліфорнії. — Підсекретар повітряних сил, — Джан А. МекКон, заявив, що Росія побудувала літаки, які будуть спроможні везти атомові бомби на далеку віддаль, — щоб виконати несподіваний напад. МекКон також твердив, що Росія розвинула до феноменальних розмірів ракетові літаки, які виробляються десь у „самому серці Росії".

НАЙМЕНОВАНА КОМІСІЯ ДЛЯ ПРИСПІШЕННЯ ПРОДУКЦІЇ ЛІТАКІВ

Вашинґтон. — Уряд найменував спеціяльну комісію для перевірки труднощів і можливостей прискорення продукції літаків. Комісію очолює Гаролд Р. Бойер, директор інженерії в корпорації Дженерал Моторс. Він уже закликав на конференцію головних урядовців оборонної продукції. Урядовці не виявили, як далеко відстала продукція літаків теперічнього критичного часу, одначе загально відомо, що в цій ділянці стався несподіваний застій і відставання на більш 20%, головно у продукції найновіших моделів. Кажуть, що для належного приспішення виробу бракує фабричного знаряддя.

ПЕРШІ ДЕЛЕҐАТИ НА СВІТОВУ АСАМБЛЕЮ МОЛОДІ

Ню Йорк. — Перші делеґати на Світову Асамблею Молоді приїхали до ЗДА в середу. Вони становлять аванґард загального числа 500 делеґатів з майже 60 країн, які беруть участь в асамблеї, що почнеться в університеті Корнел, у місті Ітака, у стейті Ню Йорк. Досі приїхало 36 делеґатів і делеґаток з Франції, Бельгії, Англії та Австрії літаком з Амстердаму на майдан Айдлвайлд. Крім того прибули шість делеґатів з Ґватемалі. — Тема конференції — „Молодь і права людини".

ГЕН. МЕК АРТУР ЩЕ РАЗ АТАКУЄ „УГОДОВСТВО" В ПОЛІТИЦІ

Бостон, Масс. — Ген. Доґлес МекАртур заатакував американську закордонну й внутрішню політику у своїй промові, виголошеній на спільнім засіданні стейтової леґіслятури. Головне вістря промови було звернене проти „угодовства" в Кореї, хоч він порушив багато інших політичних справ. Так осудив він „неоправдані податки" і „нерозбірливе витрачування гроша" теперішнім урядом. Він згадував про одну групу американців, яка змагає до автократичної влади шляхом соціялістичної влади й невільництва. Провідників закордонної політики назвав боягузами, викривав безцільність війни і домаґався морального проводу, який поставив би війну поза законом. Він повторив багато закидів проти адміністрації, які він уже робив давніше в інших промовах. Багато місця у промові присвятив МекАртур обговоренню добрих прикмет американського народу, який осягнув велетенський поступ у всіх ділянках.

В АМЕРИЦІ

● **Автомобілеві підприємства** вироблятимуть машини для фабрик, що виробляють оборонні матеріяли. У цій справі відбуваються наради автомобілевих підприємців з директором мобілізації Чарлсом Вилсоном.

● **Бразилійський голова генерального штабу, ген.** Педро Гоес Монтейро, приїхав до Вашингтону на наради з офіцерами ЗДА в справі оборони Західної Півкулі. Його привітали на станції вищі північно-американські офіцери й південно-американські дипломати.

● **Ні один випадок комуністичної несправедливости не обурив так американців, як ув'язнення американського журналіста Вилйєма Овтиса в Чехословаччині" — сказав у своїй радіопередачі „Голос Америки", який веде постійну кампанію за звільнення цього журналіста з тюрми.**

ПРОВІДНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ПЛЯН ДЛЯ ОЗДОРОВЛЕННЯ ЗАХІДНОЇ ЕВРОПИ

Вашинґтон, 25 липня. — Адміністрація Економічної Кооперації, яка була створена для практичного здійснення Пляну Маршала, випрацювала основну програму для розвитку оборонних засобів країн, що дістають допомогу на підставі згаданого пляну. При складанні програми продумано деякі далекосяглі засоби економічної політики. Програма має на меті не тільки поправити продукційність усіх країн Европейської Відбудовчої Програми, але й поліпшити розподіл прибутків між власниками, робітниками і споживачами. Нова провідна програма схвалена президентом Труманом, одначе — вона вимагатиме додаткових фондів, крім Пляну Маршала. Коли вона буде остаточно оформлена, з неї користатиме населення цілого світу для підвищення продуктивности і життєвого стандарту. Це причиниться до стійкости відносин, а Америка буде звільнена від безупинного постачання грошевих засобів для різних націй.

ВІЛЬНА УКРАЇНА У ВІЛЬНІЙ ЕВРОПЕЙСЬКІЙ ФЕДЕРАЦІЇ

В „Крисчйєн Сайєнс Монітор" з 12 липня пише Стівен де Ропп в статті п. н. „Завтрішня Европа" про те, що поневолені Москвою народи мусять почути від департаменту стейту, якою має стати Европа по провалі большевиків. Про поворот до структури Европи з-перед другої світової війни не може бути мови. Европейська федерація, яка включила б також европейську Росію та Німеччину, являється, на думку автора статті, єдиним рятунком. Але не передвоєнна Німеччина і не передвоєнна Росія! Та остання мусіла б розпастись на національні держави, між якими автор ставить „Україну з 60-мільйоновим населенням" на першому місці. Сфедерована Европа не мала б місця на віяку супремацію Росії й Німеччини, чи то економічну, чи військову. Коли б Америка вже тепер таке проголосила, пише автор, то це дуже підняло б народи за Залізною Заслоною, гноблені й поневолені Росією. Тут він знову відмічає Україну як таку, що витерпіла надзвичайно багато впродовж століть від Москви. Говорити чи писати в демократіях тільки про те, як Совєти гноблять підбиті ними народи, багато не вдіє, але ясна політика щодо завтрішньої Европи, яка заповідає народам визволення, волю і незалежність, може скріпити протисовєтський резистанс. За таку Европу, кінчить автор, як вільні, так і поневолені народи будуть боротись, за таку Европу будуть готові й життя віддати.

7,000 ОСІБ НА ПОХОРОНІ ПЕТЕНА

Париж. Анрі Філіпа Петена, бувшого маршала Франції, поховано на острові Іль д'Иє, в місточку Жойнвіл, де він проживав останніми роками як в'язень. На похорон прибуло багато різних достойників з Франції, бувших міністрів і духовників, а народу назбиралось до 7,000. Похоронними відправами проводив католицький єпископ Антоан Казо, що виголосив прощальне слово, кажучи, що історія скаже своє слово про Петена, патріотизм якого не підлягає ніякому сумнівові, коли йдеться про щирість замірів. Петен, казав, він, віддав себе на службу Франції в найтрагічнішому для неї моменті. „Як вояки з-під Вердену, так і воєннополонені з останньої війни ніколи не забудуть того, що Маршал зробив для них", говорив єпископ. Домовину внесли до церкви вояки з першої світової війни. На домовині були складені найвищі відзначення Петена. В похороні взяла участь дружина Петена з ріднею, а з визначних гостей згадують ген. М. Вейґанда, що командував французькими військами в 1940 році. Військові організації, головно з тих вояків, що служили в першій світовій війні, поклали вінки з написами „Петенові—Спасителеві Франції" в тому часі, коли відбувався похорон на острові, в Парижі перед Гробом Нивідомого Вояка.

● **Тіто випустив із тюрми** міністра юстиції довоєнної королівсько Югославії Лаза Марковіча, який одсидів кару за співпрацю з опозиційними до Тіто групами.

Лист Проф. Чубатого Про Експансію Росії

Ню Йорк. — У виданні „Ню Йорк Таймсу" з четверга 26 липня поміщений на редакційній сторінці короткий лист проф. Миколи Чубатого п. з. „Російський зразок завоювання". У цьому листі проф. Чубатий покликається на заяву секретаря стейту Діна Ачесона про експансію Росії і нагадує, як Росія з мало відомого Московського князівства стала потугою через загарбання Новгороду, Пскова, України, Білорусі, та стародавніх народів Кавказу й Туркестану. Автор критикує також помилкову політику Злучених Держав щодо Східної Европи від 1917 р., яка не допустила український та інші народи Росії до самовизначення. Проф. Чубатий покликується на своє перебування в тих часах на Україні і на те, що він був свідком, як большевики поширювали свою владу, поневолюючи народи на Сході Европи.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПЛЯН ФІНАНСУВАННЯ РОЗВИТКУ ВІДСТАЛИХ КРАЇН

Женева. — На теперішній нараді Економічної Комісії Економічної і Соціяльної Ради ОН., перемагає проєкт ЗДА щодо організації і способів фінансування економічного розвитку недорозвинених країн. Цей плян ЗДА підсумовує різні можливі підходи до проблеми фінансування такого розвитку і намічає три способи: 1. Сприяння поширенню і постійному допливу приватного капіталу до недорозвинених країн. 2. Поліпшення допливу „громадського кредитового капіталу" через міжнародні інституції. 3. Фінансування проєктів, які самі себе не оплатять, та для яких кредити не можна застосувати. Цей плян ЗДА взяв гору над іншим пляном, який приготувала для ОН група експертів і який передбачає створення міжнародної установи для забезпечення датків для економічного розвитку. Недорозвенині країни були представлені в комітеті Індією і Філіпінами. Мексіко, Уругвай та Перу, — навіть не прислали на нараду своїх делеґатів.

КОМУНІСТИ ВТРАТИЛИ НА ЗАХОДІ, А ЗИСКАЛИ НА СЕРЕДНЬОМУ СХОДІ

Міляно (Італія). — Делеґати, які з'їхалися на Другий Світовий Конґрес Міжнародної Конфедерації Професійних Спілок, погоджуються щодо активности і впливу Комінформу, проте він багато втратив в Західній Европі, але зате зискав чимало на Середньому Сході. Англійсько-іранський нафтовий спір відбився широким відгомоном по всіх країнах Середнього Сходу, що мають нафтові джерела, як і по інших, де Аліянти хотіли б мати свої стратеґічні та морські бази. Комуністична пропаґанда користується нуждою населення тих країн, вказуючи на англійський та американський економічний імперіямізм та визиск, як на властиву причину нужди. Тут совєтські аґенти працюють у тісному зв'язку з націоналістичними мохаммеданськими аґітаторами. Делеґати, що знають ці відносини, є тої думки, що найближча совєтська аґресія почнеться на східнім побережжі Середземного моря, де почалася суперечка Єгипту з Британією за Суезький канал. Але деякі знавці Росії стоять при тому, що в кремлівській програмі Греція та Югославія є на першому місці, але там не почнеться аґресія зараз, але десь впродовж найближчих 12 місяців. Грецькі делеґати запевняють, що бачили прикази Комінформу, взиваючі грецьких комуністичних партизанів до акції. Поминаючи те, що станеться, делеґати ствердили в Західній Европі поменшення комуністичних впливів, що можна пізнати навіть і по останніх парляментарних виборах у Франції та Італії.

КОРЕЙСЬКІ ТА ЯПОНСЬКІ КОМУНІСТИЧНІ ШПИГУНИ ждуть у судовій залі військового суду Злучених Держав в Токіо на присуд. Їх покарано тюрмою до 10 років. Арештовано їх у зв'язку з корейським воєнним конфліктом.

„ПОМІРКОВАНІ" ПРОПОЗИЦІЇ ЧЕРВОНИХ У СПРАВІ ПЕРЕМИР'Я

Токіо. — Ген. Нам Іль, начальник штабу Північно-Корейської Армії та предсідник комуністичної делеґації в справі корейського перемир'я предложив на початку дев'ятої сесії делеґації Об'єднаних Націй, яку очолює адм. Чарлз Турнер Джой, нову пропозицію, яку вважають „поміркованою", що дає надію на скоре покінчення війни в Кореї, яка вже триває 13 місяців. Хоча точний зміст тих пропозицій не поданий до прилюдного відома, але назагал відоме, що комуністична делеґація, мабуть по нараді з Пейпінґом і Москвою, вже не домагається негайної полагоди питання відтягнення чужинецьких військ з Кореї, а погоджується, щоб над тим дебатувати по заключенні перемир'я в Об'єднаних Націях, які мали б його остаточно вирішити. Пропозиція ця приймає також у засаді всі чотири точки перемир'я, які проголосив ген. Маршал. Адм. Джой перебрав пропозиції для дальших студій та передав їх ген. Ріджвеєві, а цей знов вислав їх до Об'єднаних Націй та Вашинґтону. Настрої в Каесонґ поправились. На фронті, боєву акцію майже припинено. З цього можна б вносити, що перемир'я майже запевнене, хоча ген. Ріджвей перестерігає, що до завішення зброї ще далеко.

Вашинґто оптимістичний

Вашинґтонський уряд та Об'єднані Нації вже одержали пропозиції Північно-Корейської делеґації в справі перемир'я. Назагал урядові кола віднеслися до тих нових пропозицій з оптимізмом. Тільки ті, що вже довго мали до діла з Совєтами, кажуть, що й в комуністичній тимчасовій згоді на відложення питання негайного відтягнення усіх чужинецьких військ в Кореї є десь „захований сук" і тому воно надалі є „відвертим питанням". Ті „песимісти" дораджують ще пождати, заки це вияснитьcя. Не зважаючи на те, таке є переконання, що вашинґтонський уряд та Об'єднані Нації — зроблять у відповіді на нові комуністичні пропозиції тільки незначні завваги, які не повинні бути відкинені. Вони розуміють, що комуністи мусіли чочось домагатись, щоб рятувати свій престиж, зокрема в Китаю. Але те, чого вони тепер домагаються не повинно вже бути перешкодою до дальшої проволоки. Чи так є, вияснитьcя зараз на найближчій сесії нарад.

МОРИСОН ПРОТИ ЗВ'ЯЗКУ ЗДА З ЕСПАНІЄЮ

Лондон. — Британський міністер закордонних справ Морисон ще раз заявив, що військовий союз Злучених Держав з Еспанією спричинить Заходові „таку велику політичну шкоду", яка переважить усі стратеґічні користі. Він теж заявив парляментові, що відношення британського уряду до Еспанії не улягло ніякій зміні. Лейбористи оплескували його заяву, а консерватисти кричали „глупота". Морисон ще додав, що прилучення Еспанії до оборонного бльоку Заходу, не скріпить свободолюбні нації. Підсекретар Дейвис вияснив ще британську кооперацію з Югославією під комуністичним режимом Тіта тим, що Тіто був „союзником" у минулій війні, а Франко „ворогом". Британський уряд, говорив Морисон у парляменті, змагає до миру, до волі й забезпеки економічного добробуту і соціяльної справедливости. Це була відповідь Анюрінові Бевановi, що пропаґує між Партією Праці, щоб соціяльні справи ставити на першому місці, а краєву оборону на другім.

ЮГОСЛАВІЯ НАДІЄТЬСЯ НОВОЇ ДОПОМОГИ ЗДА

Београд. — Югославський уряд переконаний, що $29,000,000, які він дістав титулом допомоги з Америки в квітні, були тільки започаткованням допомогової акції на ширші розміри. Друга така сума, призначена на сирівці, яких країні бракує, повинна б надійти десь в найближчому часі. Більшу поміч дістане одначе щойно тоді, як у Конґресі перейде законопроєкт про чужинецьку допомогу. Також Британія помагає Югославії, щоб підняти її закордонну торгівлю. Ці допомоги не дають назагал гріши, але головно товарами.

ПРОПОНУЮТЬ СУД ЗА ЗЛОЧИНИ ОДИНИЦЬ ПРОТИ ЛЮДСЬКОСТИ

Женева (Швайцарія). — Міжнародна Правнича Комісія Об'єднаних Націй вже виготовила проєкт кодексу злочинів „проти миру і забезпеки людськости", очевидно без співпраці Совєтів та їхніх сателітів, хоча і вони мають своїх представників у комісії. Цей проєкт буде предложений до прийняття Генеральній Асамблеї О.Н. Кодекс спирається на тому, що діялось на нюрнберзькім процесі, де судили націстських злочинців. Він звертається проти поодиноких осіб, що допускались би тих злочинів, покликуючись на зарядження вищої військової влади. Міжнародне право, як це представляє проєкт кодексу, не признає такого виправдання навіть тоді, коли якась країна опинилась у війні. Не йдеться тут тільки про напад, але й про погрози, що країна буде нападена, чи піддержування терористичних організацій. Це теж злочин. Тільки 15 міжнародних правників, які склали цей проєкт, ще досі не погодились, як властиво треба б здефінювати аґресію. Злочином є намагання винищування якихсь груп, релігійних, етнічних, расових і національних, а далі переслідування їх, депортації й т.п. Кодекс займається злочинами, але не згадує про кари, які вже накладатиме Міжнародний Трибунал по переведеній судовій розправі.

В СВІТІ

● **900 французьких парашутистів** „взяли" з повітря аеропорт Діжон у Франції, підчас вправ. Літаки були американські. Інші парашутні частини перелетіли з Тулузи на Райн, де висадились на парашутах для „оборони" лінії Райну від нападу зі Сходу.

● **Смертний вирок** „варшавському м'ясареві" — генералові Юрґен фон Штруп ухвалив суд у Варшаві за різню у варшавському ґетті 1943 р.

● **Похорони маршала Петена** — призначені на 25-го липня на Іль д'Ю, викликають хвилю співчуття серед французів; комуністи далі називають покійного зрадником.

● **Британський бомбардувальник** перелетів через північний полюс з Ісландії до Аляски, зробивши 3,558 миль за 18 годин і 54 хвилини. Літак має зробити зворотній переліт назад до Англії (4,128 миль), що становитиме рекорд на відстань у полярних умовах.

● **Новий французько - німецький** торговельний договір підписаний 23-го липня по рекомендації організації для Европейської Економічної Співпраці.

● **Вмерло 234.000 японських полонених** з другої світової війни в комуністичних таборах для військовополонених, — заявляє японський уряд у „Білій книзі". Крім того, пропали без вісті 28.797 полонених.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily exxcept Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
В Джерзі Ситі і закордоном.		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 0.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОРА НА ЗДЕКЛЯРУВАННЯ

Американська закордонна політика пішла вперед у тому, що вже не зволікає з виясненнями ставлення Злучених Держав до різних складних міжнародних справ, як це бувало в минулому, а старається подавати його до публічного відома, як тільки виникає потреба. Це трапляється часто, бо раз-у-раз доводиться відповідати на неправди, поширювані комуністичною пропаґандою, заявами Молотових і Ґромиків та їм подібних. За найважнішу проблему вважає Америка справу оборони від комуністичної аґресії та московського імперіялізму. Кремль представляє це як підготовку до нападу на СССР. Отже треба світові вияснити, що озброєння Злучених Держав та Західної Европи не означає воєнного поготівля для нападу, а тільки підготовку до оборони від нападу. З другого боку треба пильнувати, щоб вільний світ не відмовлявся від жертв, яких вимагає озброєння, наслухавшись кремлівських „колискових пісень" про спокій та мирне співжиття.

Так треба розуміти останню промову про конечну потребу безперервного дальшого зброєння, яку виголосив Дін Ачесон, секретар стейту, з нагоди 250-ліття міста Дітройту. Ачесон цілком слушно перестерігав американський нарід перед російським „заколисуванням до сну" та „фальшивою совєтською пропаґандою" в час, коли Кремль дальше розбудовує військову силу і мобілізує своїх сателітів. Проте він далі вірить, що, придержуючись надалі політики стримання (контейнмент палісі) можна ще мир врятувати, з умовою, що вільні нації стануть такими сильними, що Москва не відважиться їх зачіпати.

Ню Йорк Таймс, який завжди підтримував політику стримання, зауважує в кометарі до промови Ачесона, що тепер уже замало повторяти про цю давню позицію Злучених Держав, бо вона незадовольняє сьогодні ті народи, що є в совєтській неволі і що є природними союзниками та на яких треба спертися. Тим народам, пише Ню Йорк Таймс, ми пообіцяли визволення і така дефензива, якою являється „контейнмет палісі", може ці народи незадовольнити, бо їм може видаватися, що Америка взагалі лишила підбиті Совєтами народи на власну долю. Ню Йорк Таймс не вірить, щоб Ачесон хотів своїми заявами справити таке враження. Тому пропонує йому ради свободи і кращого ведення психологічної війни з Совєтами, висловитися в тій справі ясно, щоб не було ніяких можливостей різного їх розуміння.

До того можна б ще додати, що ясного розуміння і ясних заяв у цій справі не було досі і в самому Ню Йорк Таймс-і. Мабуть тепер сам часопис відчуває, що вже довше цієї важливої проблеми відкладати не можна. Тому саме наполягає на департамент стейту, щоб він сказав ясно, чого можуть сподіватись від Америки, чи взагалі від демократій, поневолені Совєтами народи. На щось таке заноситься уже і в самім департаменті стейту. Це видно з того чуда, яке сталося недавно, коли сам Ачесон заговорив про 500-ліття російського імперіялізму. Це щось небувале в історії цього департаменту, бодай за останні десятки років, як не за ввесь час його існування. Того роду заява департаменту стейту про ставлення Злучених держав до підбитих Москвою народів дала б також і українському народові змогу краще пізнати, де і яке його місце в змаганнях Америки до вільного світу.

АДМІРАЛ ШЕРМАН

У середу 25-го липня привезли літаком з Італії для похорону на Національному Цвинтарі Арлінґтон, у Вашинґтоні, тіло адмірала Форреста П. Шермана, який помер у Неаполі від удару серця в неділю 22 липня. Президент Труман і вищі урядовці Злучених Держав сприйняли його несподівану смерть, як „удар для нації". Він помер у праці, як один з найталановитіших урядовців. Втрату адм. Шермана вважають деякі кола за трагедію нації, бо вона сталась в критичний період американської історії. Він був мозком американської ґльобальної стратегії і одним із найздібніших військових провідників, яких видала Америка.

Адмірал Шерман на 54-ому році свого життя займав становище голови морських операцій Злучених Держав. В цій ролі він виїхав два тижні тому з Вашинґтону до Европи і від понеділка 16-го липня вів переговори з еспанським диктатором Франком про американські морські й повітряні бази на еспанській території. Водночас він докінчив давніше вже започатковані переговори в справі створення американсько-еспанського порозуміння для оборони Західної Европи від совєтської аґресії. У четвер він поїхав літаком у Париж на конференцію з ген. Двайтом Д. Айзенгавером і французькими морськими офіцерами. Наступного дня поїхав до Лондону на розмову з британськими військовими провідниками. Опісля мав розмови з американськими морськими урядовцями й американським амбасадором Волтером С. Ґіффордом у Лондоні і після півночі в п'ятницю, повернувся до Неаполю, де була його кватира. Звідти він мав виїхати до Вашинґтону для усного звіту зі своїх переговорів. Одначе ранком у неділю дістав атаки серця у своїй кімнаті в готелю, де перебувала також його дружина. Коли прийшла година його від'їзду літаком до Вашинґтону і з цеї нагоди зібралися американські урядовці й кореспонденти світової преси, дружина повідомила зібраних про трагедію. Він помер на варті, серед найвищих осягів своєї кар'єри.

Історія важливих осягів у житті Шермана не довга, хоч підготовка до них була ґрунтовна. Його закликали до Вашинґтону 21 місяців тому з корабля Мизури на Тихому океані, щоб ліквідувати „револьту" яку підняли проти адміністрації Трумана високі офіцери фльоти після звільнення зі служби адмірала Луї Денфельда за те, що він противився об'єднанню всіх ділянок збройних сил в одному департаменті оборони. Шерман опинився — між молотом і ковадлом. З одного боку, як дотеперішній адмірал в повітряній фльоті, він мав проти себе високих офіцерів фльоти, бо він був найменований на становище голови морських операцій, випереджуючи дев'ять морських адміралів у їхніх претензіях на цю посаду. З другого боку, — він мав задовольнити департамент оборони, поборюючи обурення верховних офіцерів двох ділянок оборони і стаючи символом об'єднаного генерального штабу. Обидві місії йому вдалися і він став символом змагань до повного об'єднання боєвих сил для складення — ґльобального пляну.

Перед ним була ще вища кар'єра. Впоравшися з договором про співпрацю Еспанії зі Злученими Державами, він мав приготуватися на становище голови об'єднаного генерального штабу у Вашинґтоні, бо дотеперішній голова ген. Омар Бредлі мав виїхати до Европи, щоб дати змогу ген. Двайтові Д. Айзенгаверові повернутися додому.

Форрест Персівал Шерман — народився 30. жовтня 1896 р., в Меримак, у стейті Ню Гемшир. Його предки належали до Паломників, „Пилґрімс", які приїхали з Англії до Плимавт в 1620 р. Середню школу закінчив в Мелровз, Масс., був один рік студентом Технологічного Інституту Массачуссетс, опісля вступив до морської академії в Аннаполіс, яку закінчив 1917 р. Підчас першої світової війни служив на воєнім кораблі „Нашвил" на французькому побережжі. Літуном у фльоті став у Пенсаколі на Флориді, в 1922 році, склавши з успіхом вимагані іспити. Підчас другої світової війни він опинився на Тихому океані і відзначився при рятуванні моряків із сторпедованого японцями корабля — „Васп", коло островів Соломон. Йому завдячують своє життя 90% залоги. Після того він став головою штабу Тихоокеанської повітряної фльоти і помішником адм. Нимица та брав участь у перших переговорах про здачу японців на кораблі Мизурі в серпні 1945 р. Після того був наименований заступником голови морських операцій і від 1947 р — а головно в січні 1950 р. складав пляни морської оборони, закликаючи до розбудови американської фльоти підводних човнів, що мала б стати проти 300 підводних човнів російської фльоти. Нову стратеґію — проти Москви опирав на побудові атомових підводних човнів. До історії увійде Шерман як творець еспансько-американського порозуміння 1951 р.

Три погляди на еміґрацію

В деяких органах віджив леного бозна ким зміновіховства читаємо, що українська еміґрація це лиш зникальна й випадкова частка великого народного організму, що це пиха б е з д о н но-порожнього банкрота, духового жебрака, що це ніщо інше, як жалюгідна фікція, що для рятунку всі протизаходи будуть даремні, бо те, що призначене до тління — зітліє, що еміґрація — це ніщо.

Погляд добре відомий ще з московської „Правди", яка по останній війні, з нелогічною злістю писала про українську еміґрацію, як про бездомних півдохлих собак, що без жадного сліду додохнуть на смітниках чужини. Впадає ввічі тут насамперед страшна їхня злість, яка показує, що автори ані трохи не вірять у свої власні слова. Фіктивний ворог, „ніщо" не може доводити до такої тривалої зеленої люті. Відціля творці і справжні надхненники такої оцінки нашої еміґрації роблять ще більш нелогічний оперативний висновок: не шкодувати енерґії, сил і грошей на фізичне і моральне знищення того „ніщо". І в цьому пляні прибічники даного погляду мають добрі успіхи та неабиякі заслуги: сотні тисяч, як не мільйони, примусово репатрійованих, постріляних і засланих на Сибір еміґрантів, викрадення і вбивства найчільніших культурних діячів нової з-підсовєтської еміґрації — Домонтовича-Петрова, еспанолога Іванова та ін. Моральна тероризація та навмисна дискваліфікація тих небагатьох зацілілих діячів культури, яких не пощастило знищити фізично — Осьмачки, покійного Клена, що помер від злиднів, Гірняка, та інших. Підмінування праці цінніших культурних закладів та починань.

Так виглядає перший чисто неґативний погляд на українську еміґрацію в його словах і ділах. Це погляд тих, що нищать у к р а ї н с ь к и й народ скрізь, де він тільки проявляє себе — і дома і на еміґрації. Тепер саме деякі люди цього погляду організовують наново серед нас (то явно то дуже замасковано) новітнє зміновіхівство. При цьому вони часто під гаслом „народ і край — усе, еміґрація — ніщо" затесуються непомітно поміж найзапекліших патріотів та спритно використовуючи неминучі внутрішньо-еміґраційні суперечності, роблять свою розкладову роботу також руками тих деяких безсумнівних наших патріотів.

Другий погляд на українську еміґрацію виявляється в диспропорції відношення: Україна — українська еміґрація. Представники цього погляду можуть уявити себе, як справжню і єдину „сіль нації", як її вождя, президента чи навіть короля або єдиного суттєвого репрезентанта чи й цілий парлямент. Для людей цього погляду характерна нереалістичність і фантастичність деяких гоголівських типів, відсутність конкретних непромінальних доробків, творчости, незнання або й іґнорація реального життя в сучасній і пореволюційній Україні, замикання в українсько-еміґраційному ґетто, невміння практично і з користю для України зв'язатися із життям країни, в якій ці люди живуть. Високо оцінюючи еміґрацію чи свою її частину, люди другого погляду забувають, що і за найвищої її оцінки та заслуг еміґрація буде меншою за свій рідний край (а особливо такий великий і вітальний край як Україна).

Де ж той третій погляд на нашу еміґрацію, який був би правдивіший за ті перші два? Цей третій погляд безперечно існує, хоч на нього найменше уваги звертає суспільство. В своєму словесному вияві третій погляд програє першим двом, бо він не такий пишнофразний і не такий галасливо-демагагічний. Адже його правдива сфера — це діло, праця, творчість, живий зв'язок і духовий контакт із світом та з Україною. Хто цими речами займається систематично, той немає часу на гучні імпрезування та на шумні громадсько-політичні інсценізації й „бої", луна від яких поза еміґраційним ґеттом то менша, що більше вони шумні.

До людей третього погляду належать творці тих різнородних цінностей, що входять у тривкий доробок цілої української нації. Це будуть наші робітники, фармери, майстри, інженери та інші фахівці, а часом і бизнесмени, які, з одного боку, творять матеріяльну і моральну основу для всіх кращих і тверезих українських починань на чужині, а, з другого боку, стилем свого життя і праці та поведінки ширять серед чужинців гарні враження про українську людину та її вартості. Вони стають позитивнотворчими елементами і в житті того народу, який їх гостинно прийняв у свою велику родину. Декілька приємних свідчень про цей тип людей подає нам світова чужинна преса — (наша значно рідше). Це будуть також ті нечисленні, науковці, що працюють на університетах західнього світу, здобуваючи катедри і наукову пресу для українознавства, — спонукуючи чужинних учених і студентів студіювати Україну. Це будуть люди, що (подібно до праць Липинського) збагачують нашу всебічну духовість. Це наші подвижники української літератури, мисте-

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНСЬКА ВІДПОРНІСТЬ

(Думка польського вченого)

У квітневому числі польського журналу „Культура" (Париж) поміщена стаття д-ра Т. Суліміpського, кол. професора краківського університету і міністеріяльного достойника в Лондоні п. н. „З ділянки етнічних питань". У цій статті він розглядає „подекуди неочікувані і загадкові процеси" відродження „давно приспаних національних відрубностей і появи нових народів". Ці явища є як у східній так і в західній Европі. „На сході — пише він — виявили відрубність народи український і білоруський, про які особливо на Заході, майже нічого перед 1917 р. не було відомо". На заході Европи знову ж ірляндці вибороли собі повну незалежність, а також проявляються рухи валійців і шкотів, з чого виходить, що цей процес ще незавершений. Він в'яжеться з проблемою асиміляції одного народу іншим, з проблемою пересування етнічних кордонів поодиноких народів.

Суліміpський згадує про німецьку асиміляцію поляків на заході Польщі і про польонізацію етнічного елементу на північному сході (головно ядзвінґів, а частинно білорусів) і заявляє, що на ці процеси головний вплив мали політичні умовини. „З другого боку, — пише автор, — бачимо, що аналогічні політичні умови, корисні для польонізації, не проявились на нашому південному сході. На цьому терені польонізація українського елементу не мала успіху. Хоч суспільні українські верхи спольонізувались ще у часах перед розбором Польщі, то все ж таки етнічна польсько-українська, границя від ранньої нашої історії тільки незначно пересунулась на схід". Ця відпорність на польонізацію українців, на думку автора, тим дивніша, що вона не була така щодо румунів (Буковина, Басарабія). Румуни самі легко українізувались у Басарабії, коли вона належала до Росії. Та ще цікавіша незвичайна відпорність українців супроти росіян. „Україна, ціла або частинно, була 300 років під московським пануванням. Спорідненість української і російської мови, що їх навіть багато вчених вважають діялектами одної мови, та сама релігія, а поза тим величизний політичний натиск і безоглядна русифікація, — це все безоглядні чинники, що повинні були не тільки облегшити, але просто довести до об'єднання цих двох етнічних елементів. Тимчасом, не вважаючи на цілковиту русифікацію суспільних верхів і української інтеліґенції, в народній масі, як українській, так і російській, існувала завжди глибока свідомість взаємної відрубности". Згадуючи про назви „хахол" і „кацап", автор зазначає, що вистачило кілька літ відносної свободи, щоб етнічна українська маса набрала повної національної свідомости. Москалі, що виявили колосальну асиміляційну здібність, коли мова про фінські племена на північ від Волги і Ками і глибину Сибіру (порівняти засяг слов'ян у X. ст. і сьогодні!), не зуміли засимілювати українців (як і білорусинів).

Проф. Суліміpський пише далі, що він звернув на це увагу, досліджуючи праісторію. Він ствердив, що межі засягів різних передісторичних „культур" дуже тривкі. Деякі помітні до сьогодні, виступаючи чи то як етнічні кордони, чи як засяг різних явищ матеріяльної або духової культури на території однонаціональній. Своє твердження автор мотивує ширшими міркуваннями, ілюструючи їх картами (цілої Европи 2,500 р. до Христа, середньої і східньої Европи 1,000 р. до Хр. і також 400 р. після нар. Хр.). „При формуванні етнічних кордонів старе, історичне підложжя відіграло значну ролю. Наїзди, інвазії, чужі підбої, могли знищити політичну і господарську структуру та знищити верхні прошарки підбитої людности. Не були вони однак у силі знищити маси людности, що далі творила суцільне суспільство, передаючи з покоління в покоління свою відрубність, свої суспільні й культурні традиції". У світлі того, на думку автора, зрозуміле явище, чому пересування етнічних границь на деяких теренах розмірно легке, а на інших — тяжке. Вертаючись до росіян і українців, автор пише: „Беручи до уваги факт, що російські ліси і українські степи ніколи за передісторичних часів не творили культурної єдности, українська відпорність на русифікацію стає очевидною". Суліміpський не вважає, що асиміляційні процеси були зумовлені виключно впливами старих передісторичних відносин, але визнає за ними незаперечний вплив, підкреслюючи потребу дальших дослідів у цьому напрямку.

Ми тільки коротко зреферували оті цікаві твердження проф. Суліміpського, не входячи в їх аналізу.

Подав **В. Н—вич**

У. К.

ДЕБЮТ БОЛЬШЕВИКІВ У ЛЬВОВІ

4)

Довго тривав той перемарш піхоти та інших родів зброї, але розчарування, якого Львів зазнав, не мало кінця... Не було між ними „однокровних", всі вони нам чужі, а коли і знайшовся який українець, то й пояснив нам, що „українців післали на Фінляндію, Японію і за Кавказ", а до Львова пригнали самих чужих нам походженням і мовою салдатів. Дивились вони на Львів байдуже, нічого їх з тим містом не зв'язувало і відчували вони болюче нужденний свій вигляд супроти добре вигодованих і одітих львов'ян. Розмістились вони по львівських касарнях і ніякого зв'язку з цивільною людністю не мали, так що виглядали там як окупанти, ввесь час свого перебування у Львові аж до втечі звідти в 1941 році.

Безпосередньо слідом за військами до Львова наїхало безліч усяких большевицьких функціонерів, у мундурах і цивільних, мужчин і жінок, всі неукраїнського походження та й почали „урядувати". І як вони „урядували"?

Як і поляки, які не чіпали львівських німців, а кидалися насамперед на українців, так і большевики, хоч прийшли „освободити" українців від Польщі, не чіпали зовсім поляків, а кинулися насамперед на українців.

Першою жертвою їхнього „урядування" була українська міліція, що проіснувала несповна два тижні і здобула собі в місті незаперечні заслуги в обороні ладу й безпеки. Але вона була від першої хвилі сіллю в очах большевиків, бо складалася з українців і мала зброю. Большевики розпустили нашу міліцію, відібрали зброю і створили свою, складену з інших націй, і передали їй зброю. Між большевицькими міліціонерами можна було зустрінути колишнього прокуратора Косіньского, про якого була вище згадка, з червоною опаскою на рукаві і з рушницею через плечі...

Першою ревізією, яку зробили большевики у Львові, була ревізія в товаристві „Просвіта". Керував ревізією відомий польський таємний поліційний аґент, Бабяж, про якого вище теж була мова...

Майже одночасно з ревізією у „Просвіті" зробили вони ревізію у Митрополита, причому наказали ліквідувати богословську академію.

Зате перший вінець, з яким вони виступили у Львові, був вінець покладений ними з великою помпою у середмісті у стіп Міцкевича, що славословив польських панів, від котрих вони саме прийшли звільняти українців. Шевченко пам'ятника у Львові не мав, але фільм, що величав царя Петра І, тепер привезли большевики з собою до Львова...

Першою вулицею, назву якої большевики поспішно змінили, були т. зв. „Гетьманські вали", але назва вулиці „Гр. Анджея Потоцкеґо" їх не разила і осталась майже до кінця їхнього „урядування" незмінною, так само, як вулиця Крульовей Ядвіґі й інші тим подібні назви, якими ще за польського панування „окрашено" львівські вулиці. Відомо, що не було хіба й одного польського короля чи королеви, що не мали б на їхню честь якої вулиці у Львові.

Перше арештування, якого допустилися большевики у Львові без ніякої підстави, а тільки для самого терору, стосувалося тільки українців. Арештували насамперед без ніякої причини одного з редакторів українських часописів, д-ра І. Німчука, а коли д-р Кость Левицький, що мав тоді вже понад 80 літ, інтервеніював у справі того арештування, — арештували і д-ра К. Левицького.

„Прошу о дозвіл побачитись з моїм батьком і передати йому трохи харчів і білля" — просила большевиків дочка д-ра К. Левицького на другий день по його арештуванні. Прийди завтра — звучала відповідь енкаведиста. На другий день та сама історія. Дочка розплакалась і домагалась побачення, покликуючись на старечий вік свого батька.

„Твій батько харчі має а бачити його не можеш, бо він в „деревні" (на селі), буркнув енкаведист.

„В деревні? А що ж мій батько в деревні робить?" —

„Дає людям лікарські поради".

„Мій батько не лікар, а правник, адвокат".

„Так дає правні поради" — злісно закінчив большевик розмову з дочкою в'язня. Як це опісля виявилось, не було в'язня вже ні у Львові, ні в „деревні", а тільки був уже в тюрмі у Москві.

За такої поведінки большевицької влади не міг уже ніхто з українців у Львові почувати себе безпечним. З тієї причини почався для них у Львові справжній Содом і Гоморра. Виходили на ніч то на стрих то в пивницю, то знов до яких знайомих, щоб не захопили їх ніччю у своєму мешканні, в ліжку. А тимчасом дальші дні приносили вістки про дальші арешти серед наших людей. І коли сам арешт не був ще страшнішим за те, що ми вже перебули під Польщею, то однак брак всякої оборони, а навіть вістки про долю арештанта тяжіли на його рідні як камінь, відбираючи всяку надію, що арештований ще живий.

Перша газета, що появилася під большевицькою владою у Львові, був щоденник під шумною назвою „Вільна Україна", але перші статті в ній зверталися проти... українців, званих там „жовтоблакитниками". Між іншим підчас обшуків большевики шукали жовтоблакитні прапори більш ніж яку бомбу. Зате білочервоний польський прапор чи „ожелек", або білосиній жидівський чи зірка сіонська — могли існувати безкарно. Навіть „гакенкройц" гітлерівський повівав вільно у Львові на будинку німецького консула під большевицькою владою... Союзники!

Першим мітинґом, який скликали большевики у Львові, щоб нав'язати безпосередній зв'язок з людністю міста, був мітинґ у залі „Скарбка", де за Польщі містилося кіно „Лев", а перше слово на тім зібранні взяв большевицький літератор, Корнійчук, і очевидно першими жертвами його нападів у промові були... українці.

„Є тут люди, котрі кажуть, що то ще так не буде" — вигукнув він підчас промови на адресу українських „націоналістів", не сказав однак, що це за злочин, той „націоналізм", ані теж, чому він за той злочин посуджує тільки українців, хоч їх у Львові тільки дрібна горстка супроти поляків чи жидів, що своїм „націоналізмом" що найменше дорівнювали українцям, як їх не перевищували. Їх присутність на тім мітинґу де були приявні і німці, надавала словам Корнійчука особливого значіння. Вони відразу зрозуміли промову Корнійчука як знак, що їх большевицька влада зачисляє до „своїх", льояльних, чіпати їх не буде, бо бачить небезпеку тільки в... українцях. І добре зрозуміли. Вони, тобто поляки, жиди і німці лягали спокійно спати. „Пролетарська" влада їх не чіпала ні за „націоналізм", ані за „буржуйство",

(Закінчення буде)

Дам'ян ГОРНЯТКЕВИЧ

БОГДАН ЛЕПКИЙ

(В десяті роковини смерти)

III.

З черги хочу подати декілька причинків до літературної й наукової творчости Богдана Лепкого. Не думаю тим входити в аналізу його літературної спадщини, бо я не покликаний до цього. Моїм бажанням є тільки навести деякі подробиці з життя нашого поета й опублікувати мало відомі матеріяли для основнішого зрозуміння його творів.

Лепкий працював не лише серед своїх, але провадив також серед чужинців пропаганду української культури, працював словом і пером. Для поляків переклав ще в 900-тих роках „Слово о полку Ігоревім" у найбільще вишуканій літературній формі. Цим перекладом заінтересувався живо сам Виспянський і сказав: — „Звідкіля цей молодий українець опанував так знаменито польську літературну мову?" Лепкий перекладав рівнож поезії Шевченка й Франка по-польськи, зокрема вірші Шевченка належать в його опрацюванні до найкращих перекладів, які польська література знає.

З хвилею появи трилогії Лепкого „Мазепа" піднялися з одного боку голоси великого признання для автора цього твору, але появлялися в пресі теж слова критики. Критичні завваги випливали найчастіше з фальшивого становища тієї групи читачів, що хотіли бачити в Лепкого трилогії історичну епопею в стилі Дюма, а перш усього Сєнкевича. Але автор „Мазепи" станув на інших позиціях, він відтворив наше минуле без зайвих блискучих ефектів, хотів розкрити перед читачем саму історичну правду і намагався заглянути до глибин душі своїх героїв.

Ми українці можемо мати сатисфакцію, що вже й самі поляки висунули поважні застереження щодо творчости Сєнкевича. Ще за його життя появилася праця польського історика літератури Петра Хмєльовського, який признав Сєнкевичеві лише одну беззастережну прикмету — величезний нарративний хист, зате під оглядом змісту виявив майже повне убожество його фантазії. Хмєльовський запримітив дуже влучно, що Сєнкевич мав свій шабльон; у всіх його історичних повістях основним, найважливішим моментом являється пірвання жінки. Ця вісь акції виступає в цілій його трилогії", в „Хрестоносцях", в „Кво Ваділс", а навіть в дітючому романі „В пустині і пущи". Також його герої не є ніякими оригінальними появами в польській літературі; трійця з „трилогії" є делікатно сказавши „запозиченням" із Дюма: Кміціц—Скшетуський—Володийовський, — ніщо інше, як копія „трьох мушкетерів" — Атос—Портос—Араміс. Тільки одна постать виглядала б більш оригінальною, — це Заґлоба — великий аматор альмоголю, боягуз і хронічний брехун. Але й тут Сєнкевич дозволив собі на „випозичення" — тим разом у Шекспіра, Заґлоба — це ніхто інший, як Фалстаф — п'яниця, хвалько й дурисвіт. Тверду позицію Сєнкевича в польській літературі захитав ще більше професор варшавського університету Оскар Ґурка, що як історик пішов дальше від Вол. Антоновича й виявив у двох своїх змістовних працях ще в 1934 р. повну плутанину історичних осіб і фактів у Сєнкевича. Гурка домагався навіть від польських шкільних властей, щоби вони зняли „Огнем і Мечем" зі списка обов'язкової шкільної літератури.

Наскільки глибша є вартість „трилогії" Лепкого! Пригадую собі, що коли раз я відвідав його, він сказав мені, що саме попередньої днини мав небуденних гостей; вже пізним вечером прийшло до нього двох селян, приїхали аж із Волині, щоби подякувати йому за його „Мазепу". Навіть там знайшли доступ його книжки, мимо всяких перепон із боку поляків і здобули собі належне признання. Інша картина: стараннєм краківської „Просвіти" відбувся в 1930-тих роках літературний вечір, сам Лепкий читав фрагмент із „Полтави": розмову Мазепи з Мотрією на руїнах спаленого Батурина. — Цей відчит зробив на приявних велике враження. Виходять учасники зі залі, а ті, що ще недавно прислухувалися до неприхильних голосів критики кажуть: „я щойно сьогодні зрозумів Лепкого".

Про вартість творів Богдана Лепкого, а спеціяльно його трилогії, свідчить чи не найкраще факт, що її першу часть „Мотрю" переклав у цілості на чеську мову д-р Юрій Гаєвський, на польську Марія Беньковська (у Варшаві 1937), а у фраґментах на англійську мову відомий перекладач д-р Олександер Гантер. Вибух війни припинив видання дальших томів. „Сотниківна" появилася в перекладі В. Вельковського на сербській мові (Білгород 1930). Лірику Лепкого переклала по-німецьки Анна Вуцке й д-р Остап Грицай, на польську Сидір Твердохліб, а нещодавно переклали дещо й італійці.

Для поляків написав проф. Б. Лепкий історію українського письменства в такій прегарній формі, що варто було б отсю його працю видати українською мовою.

Для ілюстрації, як виглядає отся праця, наведу три цитати з неї. Про Франка він писав: „Лис Микита здобув йому найбільшу популярність, бо став улюбленою лектурою тієї частини народу, до якої належить майбутнє — дітей. Ак виростуть, будуть читати „На старі теми" й „Мойсея". І як кожний великий чоловік — Франко багато працював... син коваля... В його творах довго, довго звеніло щось, наче звук ударів молота об ковало. Аж врешті викував собі мову легку як іскра, певну наче плуг, а гостру як меч." Далі характеристика Лесі Українки: „Неначе чарівна квітка в таємній лісній гущавині, розвивався надзвичайний талан Лесі. Тільки найближчі знали, що вона пише. Для загалу була мерехтливою веселкою, золотою леґендою і розплилася наче веселка, розвіялася як леґенда. Лишила по собі пісні, в яких є те, чого їй у житті бракувало: здоров'я і сила, моральне здоров'я, а сила, що чуда творить." „Стефаник не має в ніякому письменстві споріднених. Виріс просто з землі, з ґенія народу, із життя на Покутті. Сам медик, він глибоко вкладає сонду в душі своїх героїв і добуває з неї невідомі досі явища. Дуже часто дивує і лякає цей найглибший з українських психологів-аналітиків. Його писання, то не новелі, але дивно сконденсовані мужицькі епопеї або драми, їх грати не можна, бо були лише раз грані в душі автора, на тій сцені, якої тайни досі ще ніхто не збагнув".

Так міг писати тільки великий поет і високо культурна людина.

УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ І ТАНОК НА МІЖНАРОДНОМУ ФЕСТІВАЛЮ У В. БРИТАНІЇ

У містечку Лянголлєн — Валія, у В. Британії, відбуваються щороку міжнародні змагання за першенство у співі та танцях поміж різними народами світу.

В минулому році, заходами СУБ, вперше на цих змаганнях була заступлена Україна балетним квартетом з Манчестеру, який своєю появою зробив незвичайно миле враження.

Відома також тоді стала справа українського прапору: Несвідомий прикрости, яку робить українцям, Комітет фестівалю вивісив був „на честь" українських учасників фестівалю червоний прапор із серпом та молотом. В наслідок протесту представників СУБ, Комітет зняв совєтський прапор і вивісив синьо-жовтий прапор.

Синьо-жовтий прапор вітає українських учасників в 1951 році

Коли 3. липня 1951 р. українська група 60 змагунів співаків і танцюристів приїхала до Лянголлєн, їх привітав синьо-жовтий прапор, який маяв на щоглі в алеї прапорів в самому місті та на фестівальній площі.

Гірлянди прапорців звішувались впоперек вулиць, а між всіми іншими маяли також синьо-жовті прапорці.

Наш минулорічний протест вияснив уже справу цілковито.

Поміж 22 націями, які брали участь в цьогорічному фестівалі, тільки одні українці, як недержавна нація, взяли в ньому участь.

Зацікавлення преси нашою групою

Від першої хвилі появи української групи змагунів на фестівалі, вона стала центром заінтересування преси та публіки. Пресові кореспонденти зробили безліч знимок нашої групи і на другий день багато з них появилось в кільканадцятьох газетах західньої і середущої Англії та Валії. Деякі з тих газет мають кількамільйоновий тираж. Кількість українських знимок в англійських часописах побила всякий рекорд.

Мальовничі українські народні строї викликали постійне зацікавлення учасників фестівалю. Поодинокі особи облягали прямо наших змагунів, прохаючи автографів.

Найбільш совісно розділювала автографи наймолодша танцюристка групи, 6-літня Зеня Шевчук, яка вже вміє латинськими буквами написати: „Зеня (Україна)". Вона роздала напевно кількасот таких своїх автографів.

30-тисячна авдиторія слідить виступи українських груп

День 4 липня 1951 був найбільш атракційним днем змагань: йшли змагання за найкращі народні пісні і їх виконання та народні танці. Вони для публіки найбільш інтересні і тому їм прислуховувалося і приглядалося того дня поверх 30 тисяч глядачів з Англії та цілого світу.

До змагань було зголошених 25 хорів. Хори прислали: Бельгія, Австрія, Франція, Фінляндія, Німеччина, Італія, Портуґалія, Югославія,, Англія, Валія, Норвегія, Чілє, Україна, Швайцарія ,Голяндія і Канада. Деякі з цих країв прислали два або три хори.

Появу українського хору та його диригента проф. Я. Гордія заля вітала оваціями.

Хор проспівав: а) Думу про Почаївську Божу Матір та б) „Гомін села". Виконання пісень нагородила заля довготривалими оплесками.

Жюрі признало першу нагороду за народну пісню університетському хорові з Нового Брунсвіку в Канаді, другу нагороду поділив український хор „Гомін" зі швайцарським хором з Лє Вє Пейс Ст. Моріс.

Газета „Манчестер Гардієн", інформуючи про вислід змагань пише: „Першу нагороду признано університетському хорові з Ню Брунсвік Канада... Виконання пісень у цьому секторі змагань (народня пісня) було так високовартісне, що треба було признати дві другі нагороди: одну чоловічому хорові українців з Манчестеру, а другу швайцарському хорові з Ст. Моріс."

За виконання першої пісні хор „Гомін" одержав 95 пунктів (на всіх 100), за другу — 93, разом 188 пунктів. Канадійський хор в загальній пунктації дістав 191 пунктів (на 3 більше як хор „Гомін").

Признаючи хорові „Гомін" скількість пунктів, жюрі дало при тому таку оцінку виконання пісень:

а) У музичному вислові ми почули чудове, захоплююче виконання, повне глибокої емоції. В технічній сторінці виконання ми ствердили дуже високу якість інтонації голосу і надзвичайно широку скалю градацій (Дума про Почаївську Божу Матір);

б) Це був зв'язаний з землею, натуральний спосіб співання, характеристичний для народів, які є ще досі близькі до своїх народних традицій („Гомін села").

Разом з грошовою нагородою, хор „Гомін" одержав від Комітету почесний диплом.

Український балет здобув у змаганнях 83 пункти на можливих 100.

Міністер серед українських змагунів

В дні 4. 7. 1951 почесним головою частини фестівалю, яка складалась із виступів хорів та танцювальних груп, був міністер здоров'я, п. Г. А. Маркванд з Лондону.

Після закінчення змагань міністер поцікавився групою українців, відвідав їх разом з головою Комітету п. Робертсом та фотографувався разом з українською групою.

Ввечорі того самого дня, деякі групи, що брали участь у змаганнях за першенство, дали спільний концерт пісень і танців. Хор „Гомін" відспівав дві пісні: „Не плач Рахиле" і „Птичий хор". Заля приймала пісні ентузіястично.

Виступ українських груп цього вечора був черговим їх успіхом.

На фестівалю українські змагуни поширили поміж присутніми, а головно серед чужонаціональних груп коло 4 тисячі інформаційних листків про український танок та пісню, виданих СУБ-ом.

Німецька фірма з Любеку та фільмова агенція „Пате" фільмували українські танці та утривалювали на пластинках українські пісні, виконувані нашими групами.

З групою наших змагунів були цілий час голова СУБ-у д-р О. Фундак та секретар мґр. Т. Данилів, які нав'язали знайомства з представниками поодиноких національних груп, присутніх на фестивалі.

Українську пресу репрезентував ред. Микола Волинський із редакції „Укр. Думки".

Фотографії українських змагунів появилися в таких газетах:

Daily Herold, News Chronicle, Manchester Guardian, Daily Mail, Herald of Wales, Daily Grafic, Wrexham Leader, Daily Post, The Liverpool Echo, Evening Express, Western Mail, Evening Chronicle, South Wales Echo та інші.

Виступ українських змагунів на цьому міжнародному фестівалі, організований СУБ-ом, був великим успіхом у нашій інформаційній роботі про нас серед чужинців.

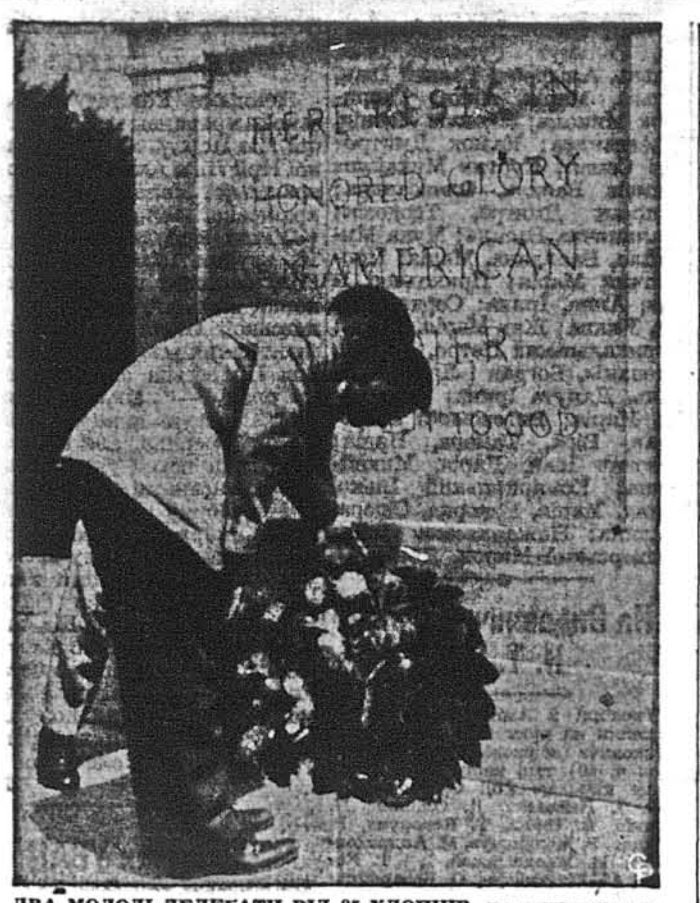
Управа СУБ-у

Три погляди на еміґрацію

(Закінчення зі стор. 2-гої).

цтва, театру, які в найзлиденніших обставинах не дають загинути нищеному дома українському мистецтву і разом із кращими педагогами працюють з нашою бездомною молоддю. Це будуть кращі пердставники молоді, що динамічними темпами опановує мову, фах, здобуває освіту і суспільні варстати чужини, і все це робить також і для того, щоб зробити з себе могутнього в світі рупора трагічного відродження України. Це будуть також ті зовсім нечисленні, правда, громадські й політичні діячі, що енерґійно і без досадних промахів пробивають стежку до важливих осередків чужинного світу і спричиняються до чужомовних видань у найсолідніших чужих видавництвах добрих і непромимальних книг про Україну та до поінформованости світу в українській пролематиці (наприклад, деякі видання американських українців). Словом, люди третього погляду на еміґрацію згорають не в смітті розбрату і групівщини, а в напруженій безперервній будівничій праці, і їхні особисті трудноці й терпіння вони скромно залишають при собі. Отже тут росте також морально-етичний капітал української людини (її етос), що йде в глибини великої сучасної народної трагедії.

І може хоч якоюсь мірою наша людина підтвердить недавно цитовані в нашій пресі, ризиковні слова англійського славетного історіософа А. Тойнбі: „Християнство народилось із терпіння занепадаючого греко-римського світу. — Може така сама духова іскра спалахне серед ДіПі, що становитимуть, може, новітню відповідність тим жидівським вигнанням, яким дано було таке самовизнання під час їхнього гнанцям, яким дано було таке страдницького скитання на ріках Вавилонських,"

ДВА МОЛОДІ ДЕЛЕҐАТИ ВІД 85 ХЛОПЦІВ, що є учасниками Горожанських Курсів, які відбуваються в Американськім Університеті, кладуть вінок перед Гробом Невідомого Вояка в Вашинґтоні.

Голоси Читачів

З РАДІОАВДИЦІЯМИ — НЕ ГАРАЗД!!

Ніхто не стане заперечувати доцільности ініціятиви окремих осіб, чи навіть організацій у тих чи інших підприємствах. Та, коли мова про культурно - мистецкий фронт, тоді таке кожне наше підприємство мусить підлягати громадській відповідальності за „якість" свойого діла не тільки перед власною совістю, але й перед суспільністю, котра є відповідальна за усе життя громади, перед внутрішнім а найважніше перед зовнішнім світом.

Ми вже мали нагоду переконатися на власній практиці, як працюючи навіть у найнепомітніших установах, на найпримітивніших роботах, напр. чистіїв та прибіральників усяких приміщень, — кожний наш крок впливає не тільки на нашу характеристику, окремих індивідуів, але й усієї нашої громади. Раз — ми є членами українського суспільства, то по нашому поведенні, праці і по якості цієї праці — судять усю українську еміґрацію! Хочемо ми цього, чи не хочемо, але ми тут в Америці, кожнім своїм поступком, справді репрезентуємо усю нашу націю. Коли так, а воно таки так є, то якоїж ваги є відповідальність наших культурно-мистецьких підприємств?!

Про якість наших театральних, концертних виступів, тому, що вони являються, до певної міри, так би мовити, — внутрішніми імпрезами, — зупинемось наступним разом, — сьогодні, ділимось своїми думками про: українські радіопрограми.

Сумніваюсь у можливість існування, хоч одної родини чи одного українського дому, тут на американському континенті, де не було б хоч і найдешевшого радіо-апарату. Сьогодні, це не є жадний предмет розкоші, а звичайний хатній посуд, без котрого немислиме життя — найневибагливішої людини. — Радіоапарат мовчить тільки тоді, коли нікого немає у помешканні. Усі слухають — усе, що тільки передають, найрізноманітніші радіовисильні. Кожна людина, має можливість — без усяких клопотів та затрат енерґії слухати мову, пісню, музику — народів усієї земної кулі. Без спеціяльної уваги і зацікавлення — людина складає собі думку про ці народи, про їхню духову та мистецьку культуру. Майже у кожному місці нашого скупчення є й українські радіоавдиції, котрих слухають не тільки українці, але напевно — мільйони чужинців.

У Ню Йорку є кілька радіовисилень, котрі кожного тижня, по декілька годин, передають українське слово, пісню й музику. Характер тих радіогодин — найрізноманітніший: „культурний", інформативно-реклямовий і навіть розваговий. Усі вони, на превеликий жаль, відзначаються надзвичайно пониженим рівнем: форми і змісту.

Американець, що автоматично слухає усе — підряд, почувши, між іншими і українську передачу, напевно зверне на неї увагу, як на таку, що відрізнюється від інших своєю некультурністю й неохайністю в усіх відношеннях, починаючи від мови, нецікавого й недотепного змісту і кінчаючи немистецьким та нефаховим виконанням нашої прекрасної пісні і музики.

Це особливо вражає кожного, коли слухає програму іншої національної групи і порівняє з тільки що прослуханою українською. І справді, — хіба можна почути у чужинній програмі анонсера, що не володіє своєю літературною мовою? Адже ж у них всіх мова зразкова, бездоганна, дикція і досконале володіння мистецтвом живого слова. Коли ж слухаємо українську передачу, то після кількох речень анонсера, вуха вянуть і мимоволі хочеться по собачому завити до місяця від їхньої мови. Навіть на пациківському базарі, подібного жаргону годі були почути. А вже про логічність наголосу, мистецьку форму думки та музичність інтонації, то й шкода думати. А у якому виконанні подасться там, наша, усіми визнана пісня? Їхній підбір та складання черговості програми, явно свідчить про відсутність елементарного естетичного і мистецького смаку.

Завдяки упрощенні і дешевості американської грамофонної промисловости, тут з кожним днем, у продажі появляється неймовірна кількість музичної халтури. Треба побути тільки десять хвилин у якій-небудь крамниці, де продаються патефонні плити і прослухати їх кілька, — то зразу пропадає уоякий сентімент до рідної пісні. Ось цією макулатурою — заповнені усі наші радіопрограми. Прекрасній народній пісні, виконаній професійним хором чи капелею бандуристів — шлях туди закритий, бо котрийсь із партійних „боїв" назвав це: колгоспним мистецтвом, а ось салдатсько-совєтський чи навіть вуркаганський мотив, тільки з підкладеним унівським текстом — здобуває громадянство не тільки серед наших слухачів, але наші радіопрограми усердно експортують їх, як зразки української народної творчості. І ніхто не задумується над тим, що не-українець тих слів не розбере, а джерело мотиву зразу відшукає. Ніхто із наших бизнесменів не потурбується роздобути плити, наспівані кращими оперними співаками, але постійно годують радіослухачів халтурою, включно з тарнопільською коломийкою, яку чути у Копичинцях. Жодна інша етнічна група, такого компромітуючого свою культуру явища не стерпіла б напевно і знайшла б засоби для боротьби з ним.

Українська мова, пісня, музика та література, завелика скарбниця нації, щоб їх можна було віддати на профанацію безвідповідальним шукачам — легкого заробітку. Ми відважились про це явище заговорити тому, бо уважаємо його настільки скандальним, що дальше цього терпіти неможна. Коли ж досі на це не звернули своєї уваги наші наукові інституції, учительські організації, літературні й музичні критики та редакції газет, то хай буде дозволено нам, театральним робітникам, висловити свій рішучий протест проти цього явища, компромітуючого нашу культуру.

Йосип Гірняк

НОВІ ІМІҐРАНТИ

Українці, які приїжджають старанням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Блечфорд" до Ню Йорку дня 30. липня 1951 року:

Боднар Михайло; Босак Іван, Марія; Бросинка Михайло; Давидів Микола, Анастазія, Микола, Михайло; Діденко Теодозія, Іван, Антоніна, Леонід, Людмила, Валентина; Дубровський Микола, Катерина, Марія; Федак Степанія, Роман; Фичок Ілько, Антонина, Гельмут; Гузиляк Іван, Ельза, Альфред; Гаєвий Іван, Ольга, Марія, Анна; Гаврилюк Микола; Яковлів Леонід, Олександра; Казюк Дмитро; Кіс Семен; Куртяк Михайло; Лямзів Василь, Олександра; Лоцман Дмитро, Теодозія; Малиночка Василь; Мука Михайло, Василина, Марія; Прокопчик Марія; Приходько Іван, Анна, Ірина; Сердюк Ілля, Уляна; Жак Марія, Надія; Стрихальський Петро, Андрій, Степанія, Богдан і Ярошак Еміль, Данута Ірина; Терлецька Марія; Виговський Мирослав, Віра, Тамара, Надія; Янович Іван, Дарія, Михайлина; Комарницький Ілько, Анна, Марія, Гонорка, Сідера, Галина; Нижанквська Лідія; Свідерський Мирон, Донна.

КОНЦЕРТ ЗОЇ ПОЛЕВСЬКОЇ В КАРНЕҐІ ГОЛ

Заходами Комітету Українсько-американських Організацій Ню Йорку, Метрополітальної Нрії Ліги Американсько-української Молоді і Спілки Української Молоді Америки — (СУМА) відбудеться в неділю 16. грудня 1951 р. в Карнеґі Гол, великий концерт знаної нашої віольончелістки Зої Полевської. Після надзвичайних мистецьких успіхів в Европі, де Зоя Полевська здобула велику славу — наша віольончелістка виступала по численних містах Америки, але переважно тільки перед українськими американськими громадянами. В Ню Йорку відбудеться перший її направду репрезентативний концерт, у якому візьмуть участь і американці, а в тому також представники фахової музичної критики. Від цього концерту залежати буде у великій мірі дальший мистецький шлях нашої віольончелістки. В нашому загальному інтересі буде лежати якнайкращий успіх п-ни Зої Полевської.

К.

На Видавничий Фонд Н. Т. Ш.

Українці з Амстердаму, Н. Й., зложили на руки збірщика д-ра І. Левковича (збірковий підписний листок ч. 40) такі квоти на згадану вище ціль: по $10: С. Гнатківський, І. Левкович, Д. Олійник, П. Семків, В. Сірик, Т. Кокорудз, Р. Грицак, В. Мельничук, М. Андроховський, М. Масловський, І. і Т. Коваль, М. Мельничук, О. Базарницький, Я. Почапський; по $8: З. Масловський, В. Варшона, О. Пристай, Г. Дац, М. Сайсик; $7: І. Пилипів; $6: М. Могила; по $5: Т. Михаськів, І. Левкович, В. Труфин, П. Бедзіс, Т. Лаба, В. Чучман, о. Р. Дикий, Б. Бубка, М. Агащук, І. Камінський, І. Скоплякова, О. Захарків, О. Добрянська, І. Пастернак, Я. Римар, М. Кривулич, Р. Прийма, М. Прийма, В. Боднар, П. Мажак, Я. Мудрий, С. Комаринський, В. Березяк, д-р Т. Антонович, д-р В. Левицький, Я. Нижник, Б. Войчук, С. Яремишин, В. Барабаш, Г. Гайдучик, І. Гриців, Є. Саврас, П. Войціховський, Г. Іваноньків, Р. Кальба, М. Пудлик, М. Семків, В. Іванців, М. Пристацька, Р. Дзундза, О. Пащак, Т. Геців, К. Сітько, В. Вдовичин, А. Федчук, Є. Бартошик, Є. Обаранець, М. Якимишин, Б. Давидович, М. Лаврів, В. Сохоцький, В. Гальків, Я. Сохоцький, О. і В. Горбанюк, П. Шевченко, Я. Кравчук, А. Негребецький, П. Стеценко, І. Семків, С. Кравс, Г. Медвідь, В. Вовнянка, Д. Водак, М. Зьобровський, Т. Сюрко, С. Куницький, Г. Грицай, М. Тарнавський, І. Вудкевич, Є. Федишин, М. Кожух, А. Варшона, М. Чикота; по $4: Є. Вішко, Ковалюк, С. Вибик, Д. Митулинський; по $3: М. Мажак, Е. Вішко, Р. Остапчук, П. Янів, Ф. Парій, В. Дяченко, І. Кволик, Д. Головацький, В.Кравс, П. Яковенко, С. Оприско, І. Пекончик, О. Вдовичин, В. Лаба, І. Бабак, В. Папура, В. Лемішка, Р. Лазурко; по $2: В. Гнатківський, М. Михаськів, Т. Ванах, І. Захарків, А. Семків, З. Семків, А. Пастернак, П. Стадник, А. Римар, д-р О. Капустинський, С. Яремишин, І. Желязко, Р. Кволик, О. Пристай, В. Ільницький, О. Береза, Б. Боднарук, А. Кравс, Р. Струк, Т. Гап'як, О. Сиротенко, Д. Бойко, М. Вортошик, М. Бартошик, М. Бабяк, М .Мелешко, К. Семчук, П. Буцьор, А. Михальчишин, С. Комарянський, П. Шуплат, С. Когут, Б. Бриль, В. Поцілуйко, В. Михайлюк, М. Вільчинський, І. Макаровський, І. Дух, Т .Пушкар, Й. Базарницький, П. Цюпка, І. Шевчик, д-р П. Хрептовський. по $1: О. Турянська, Г. Медвідь, А. Ференц, П. Підлиський, М. Гнатишак. Разом невеличка громада в Амстердамі (числить коло 500 душ), пожертвувала $719.

За жертвенність ,що вказує на доцінювання матеріяльних потреб НТШ, від імені цього ж Т-ва складаю всім жертводавцям щиру подяку.

Лев Чапельський,
скарбник НТШ

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІ ТИ. А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЬ

Запитник УВАН

для збирання матеріялів до українського особового й місцевого називництва

Українська Вільна Академія Наук (УВАН) просить Українське Громадянство відповісти на понижчі питання. Відповіді треба записувати точно за вимовою, без уваги на те, чи форма даної назви літературна, чи ні. Всюди зазначувати наголос. Відповідати на окремому аркуші паперу за порядком питань під відповідним числом.

1. Які хресні ймена вживалися серед українців в селі чи місті, з якого походите ви, або ваші співрозмовники?
2. Які були здрібнілі і згрубілі форми цих імен?
3. Що рішало про вибір хресного імення (церковна, історично-національна, родинна традиція, приналежність і т. п.)? Чи були подвійні хресні ймення?
4. Які були прізвища серед українців в даному селі чи місті?
5. Які були прозви, що вживалися на місці або поруч прізвищ?
6. Як пояснював народ поодинокі ймення і прізвища?
7. Яка була офіційна, а яка неофіційна (народна) назва місцевости — з якої походите, згл. ваш співрозмовник?
8. Як називалися сусідні села людей із даної місцевости, а як їх жартівливо прозивали?
9. Як називалися окремі замешкалі частини поселення?
10. Як народ називав довкільні луки, поля, луги, ліси, полонини і т. п.?
11. Які були назви гір, вершків, горбів і горбків, скель і т. п.?
12. Як називалися ріки, потоки, потічки, стави, озера, долини і т. д.?
13. Як народ пояснював собі повстання окремих назов?
14. Подайте назви заклятих, зачарованих і таємничих місць?
15. Подайте ахарактеристичні українські назви речей і довкілля, яких вище незгадано.

Прохаємо давати відповіді на питання тільки тоді, коли їх напевно пригадуєте.

Для кожної місцевости виповнювати запитник на окремому аркуші, зазначивши ймення й прізвище автора відповідей і записувача.

Відповіді присилати на адресу:

Ukrainian Free Academy of Sciences (UVAN), P. O. Box 3597 Station B. Winnipeg, Man. Canada

Мовознавча Секція УВАН

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па.

Концерт учнів школи п-ні Котович

Фортепіяновий концерт учнів п. Наталії Котович, який відбувся в неділю 8 липня в Филаделфії, в залі „Дому Українських Горожан" при вул. 23 і Бравн, був свого роду музичною подією, бо гра учнів виявила їхні музичні таланти. Присутня публика була просто захоплена концертом.

П. Наталія Котович, яка є також членом учительського збору „Сетелмент Мюзик Скул" у Филаделфії, це визначна учителька і як така осягає не тільки самі чисто технічні вислідн, але й справжні якості доброї інтерпретації, яка відкриває красу музики, що й вділяється публиці.

Українці можуть багато вложити з музичну культуру Америки, якщо далі зберігатимуть свій чистий народний вислів у музиці. Такі учителі, як п. Наталія Котович, виховають велику кількість учнів, що ступатимуть її слідами, а таких якраз потребують американські українці й взагалі Америка.

Таке пише Йоган Гролле, директор Сеттелмент Мюзик Скул у Филаделфії.

В концерті брали участь: Яромир Караман, Таня Дяків, Марта Шиприкевич, Ольга Ярименко, Леся Маланчук, Марійка Гарасимович, Леся Михайлів, Аврелія Середа, Петро Шиприкевич, Патріція Мур.

П-ні Котович (при фортепіяні) зі своїми учнями

АЛІЯНТСЬКІ ЛІТУНИ БОМБАРДУЮТЬ постійно Савірон (1), віддалений всього 42 милі від Каесонгу, де відбуваються пеерговори в справі корейського перемир'я.

● Новий кабінет міністрів Італії готовий — після того, як де Гаспері договорився про його склад з лідерами партії християнських-демократів. 70-літній прем'р де Гаспері вже 26-го липня мав подати президентові на затвердження склад нового кабінету.

● **Франція й досі не має уряду** після того, як Рене Майеру не вдалося створити новий кабінет через суперечки в справі католицьких шкіл та після того, як Жорж Відо відмовився формувати уряд. Тепер президент запропонував творити кабінет міністрів Полю Рейно, який обіцяв дати свою відповідь 26-го липня.

● **20 дивізій, тобто 600,000 до 7,00 000** війська міжнародньої европейської армії, що має підлягати команді головної кватирі Айзенгавера, ухвалила творити до початку 1953 р. европейська військова конференція в Парижі. Континґенти для цієї армії мають дати Франція, Західня Німеччина, Італія, Бельгія і Люксембурґ. Якщо цей плян буде адоптований, то Західна Німеччина фактично, як не юридично, включається в Північно-Атлантійський Договір. Мирний договір з Італією має бути виправлений відповідно до нового проєкту. На конференції Франція гостро виступила проти німецької пропозиції творити національно-однорідні дивізії, але, не без американського дипломатичного тиску, дала обіцянку пізніше схвалити цей проєкт.

● **168-ма річниця народження Болівара** — визволителя Південної Америки відзначена в п'яти південно-американських республіках, а також і в ЗДА спеціяльними імпрезами.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 6. липня 1951 р. помер у 61. році життя

ІВАН ЛОМАҐА,

член від. 256 У. Н. Союзу в Mattituck, N. Y.

Покійний походив зі села Ліщин, пов. Бібрка, Зах. Україна. Полишив у смутку жінку Анну, 3 дочки і 2 сини.

Похорон відбувся 9. липня з церкви св. Ів. Хрестителя в Riverhead, N. Y. — В. Й. П.!

Д. Тимчак, секр.

По довгій і тяжкій недузі упокоївся в Бозі 21. липня 1951 р. на 60-му році життя

ЮРІЙ ФЕДИК,

довголітний член Бр. св. Володимира, від. 130 У. Н. Союзу в Ню Йорку.

Покійний походив із села Болимівці, пов. Рогатин, Зах. Україна. Полишив у глибокім смутку жінку, дітей і троє внуків.

Похорон відбувся 25. липня з похороного заведения П. Яреми до гр.-катол. церкви св. Юрія, а звідти на місце вічного спочинку. — В. Й. П.!

Управа.

ПОДЯКА

Почуваюся до милого обов'язку якнайсердечніше подякувати нашим Спонсорам ВП. П. Олені і Григорієві Совам і Осипові Процеві та Пріцакам з Oldbridge, N. J., та Любомирові й Гані Ратичам з Metuchen-a, N. J., що допомогли нам у переселенні з Німеччини до ЗДА та поспішили нам з неоціненою допомогою у підшуканні мешкання і праці після нашого приїзду до Америки. Щире Вам Спасибі!

Параня і Михайло Якубови з діточками.

Oldbridge, д. 21. липня 1951.

ТАРЗАН, ч. 2640. Підготовка закінчена

Тор розповів, як Ґак, на бажання Іннеса, вислав був войовників з Ґрідлі та ним самим на чолі, щоб завернути крота назад до зовнішньої земної кори.

„Я лишаюся тут, батьку, з мужчиною, якого я люблю", сказала Доріс, усміхаючись до сталево-сильного Кловіяна.

Коли кріт був уже готовий, Тарзан і Френклін, попрощавшись, увійшли в середину крота і замкнули двері, щоб почати азартну подорож до зовнішньої кори.